

(op de foto ziet u van links naar rechts de bos-dichters Peter Theunynck, Wally de Doncker, Paul Demets, Peter Holvoet-Hanssen op 'The Old Piper' aan HUT FABRICOM VREDESBOS week van hut bos 2004)

Vlamingen houden niet echt van bomen

Als kind klom ik in de hoge populieren van de wei achter mijn ouderlijk huis. Ik gooide een dik touw naar de laagste tak en dat was het beginpunt van een spannende klimpartij. Soms kostte het me heel wat moeite om houvast te vinden. Het gevoel van in de top van een hoge boom te zitten waait nog altijd door mijn hoofd. Daar heb ik voor het eerst van de vrijheid geproefd en die heeft me nooit meer echt losgelaten. Vanuit de top kon ik de huizen van de Kerkstraat zien. Er stonden prachtige Japanse kerselaars die met hun kleurige bloesems de harten van de kinderen vrolijk maakten. Toch werden er bewoners sikkeneurig van die kerselaars. Op het einde van de lente vielen die rotbloemen op het voetpad voor hun deur. Er zou wel eens iemand overheen kunnen struikelen. En alsof dat nog niet erg genoeg was begonnen in de herfst de bladeren te vallen. Voordat de kerselaars gerooid werden door de gemeente waren ze al weg gezeurd (of weggezaagd). Onlangs werd tijdens eens volksvergadering het voorstel om bomen te planten tussen de nieuwe fietspaden en de te drukke verkeersweg weggehoond. Nee, struiken konden nog wel. Maar bomen, liever niet. En als er toch bomen komen dan kun je ze nog altijd met benzine begieten. Vlamingen houden niet echt van bomen.

Mijn vader haalde als aannemer de telefoonpalen een na een uit het unitaire België weg. Tijdens de drie weken van de zomervakantie werden de palen gezaagd in de houtzagerij van de twee onafscheidelijke broers Jaak en Frans. Ik kreeg de eer om van de vroege ochtend tot de late avond mee te helpen met vader. In die zagerij heb ik veel bomen horen schreeuwen van de pijn. Ik heb dit beeld later verwerkt in het boek 'Ik wou dat ik een pop was': over de stokoude man Pros. De bomen van zijn jeugd die vrolijke liedjes zongen heeft hij een na een gekapt. Diezelfde bomen schreeuwden van de pijn toen ze in planken gezaagd werden. Pros is precies door dat geschreeuw doof geworden.

In het voorlaatste jaar van de middelbare school maakten we een studiereis naar Versailles. Ik maakte toen uitsluitend foto's van de bomen in het park van Versailles. Die eeuwenoude eiken en beuken zegden me toen veel meer dan de capriolen van een dolgedraaide mensgod. Zij stonden tenminste met hun wortels in de grond wat je moeilijk van Lodewijk de Veertiende kon zeggen.

Bomen spelen nog altijd een bijzondere rol in mijn leven. Rond mijn huis zorgen ze voor een inspiratieveld. Voor een schrijver is dat natuurlijk meegenomen. In het weggetje naast mijn tuin werden door de mensen van de ruilverkaveling eikenbomen geplant en kikkerpoelen gegraven. De kikkers trokken met hun zomerse kwaakconcerten reigers aan. Reigers die naast kikkers ook de vissen uit mijn kleine vijver op hun menu willen. De eerste eikels zorgden voor de aanwezigheid van een stel Vlaamse gaaien. Niet dat Vlaamse gaaien zo bijzonder zijn in mijn gemeente. Er wonen er ongeveer vijfentwintig duizend in mensengedaante. Hammenaren worden als gevolg van een oude legende Wuitens of sprekende Vlaamse gaaien genoemd.

Mijn tuin wordt tevens omzoomd door een rij hoge populieren die ik nog samen met mijn vader geplant heb. Mijn vader is er al een hele tijd niet meer maar zijn ziel hangt nog te wapperen in de takken van de bomen.

Bomen zorgen voor ergernis, vooral als ze moeten verdwijnen. De strijd van de Brugse Lappersforters kreeg meteen mijn sympathie. Vechten voor het behoud van bomen, langer dan een jaar als het moet, daar buig ik met alle respect voor. Laatst was ik zelf getuige van het rooien van een deel van een bosje dat achter mijn huis gelegen is. Elke winter genoot ik van de samenkomst van honderden kauwen in die hoge bomen. Het bosje legde voor het beluisteren van die verhalen de wind stil. Een bos hoe klein ook heeft altijd iets magisch en geheimzinnigs. Nu is er een vierde van het kauwenbosje geroid. Net voor de bomen weggesleept werden heb ik hun jaarringen geteld. Ze waren geplant in het jaar dat ik geboren werd. In twee dagen gingen er tientallen jaargenoten voor de bijl. Ik zag het gebeuren en ik deed niks. De kauwen zijn voorgoed verdwenen. Ze willen me niet meer zien. Nooit zullen ze mij nog hun verhalen vertellen.

HERFST

Als het bos van het Lappersfort verdwijnt,
laten de bomen in Vlaanderen
hun bladeren tegelijk
vallen.

Bruges la morte

Als het bos van het Lappersfort weg is,
kan de industrie in Vlaanderen
weer opgelucht
ademen.

Flandre la morte

Wally de Doncker, auteur en lid van de Lappersfort Poets Society
Verschenen in Milieurama, tijdschrift van de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen
Oktober-november 2005